

PATVIRTINTA

Juodšilių „Šilo“ gimnazijos
direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 31 d.
įsakymu Nr. V1- 102

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO JUODŠILIŲ „ŠILO“ GIMNAZIJOJE TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Juodšilių „Šilo“ gimnazijos (toliau–gimnazija) smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo gimnazijoje tvarka (toliau–tvarka) parengta vadovaujantis smurto ir patyčių prevencijos įgyvendinimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“.
2. Ši tvarka nustato gimnazijos direktoriaus, mokytojų, auklėtojų, kitų gimnazijos darbuotojų, vaiko gerovės komisijos, mokinių, ikimokyklinės ir priešmokyklinės grupių vaikų, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) veiklą, sukuriant sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką mokykloje.
3. Gimnazijos direktorius, darbuotojai, mokiniai, ikimokyklinės ir priešmokyklinės grupių vaikai, jų tėvai vykdydami smurto ir patyčių prevenciją gimnazijoje vadovaujami LR Švietimo įstatymo 56 straipsnio 17 punktu, LR Vaiko teisių pagrindų įstatymu (1996 m. kovo 14 d. Nr. I-1234), Gimnazijos nuostatais, Vidaus darbo tvarkos taisyklėmis, Mokymo sutartimi, Mokytojų pareigybės aprašymu, Gimnazijos darbuotojų Etikos kodeksu, Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarka, Olweus patyčių prevencijos programa, socialinių-emocinių ikimokyklinio amžiaus vaikų įgūdžių lavinimo programa „Kimočis“, gimnazijos direktoriaus įsakymais, šia tvarka ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais smurto ir patyčių prevenciją.
4. Tvarkos tikslas - siekiant ugdyti pozityvų mokinių elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, klasės, grupės, gimnazijos, šeimos lygmeniu, siekiant užkirsti kelią smurtui ir patyčioms.
5. Tvarka remiasi šiais principais:
 - 5.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;
 - 5.2. kiekvienas gimnazijos administracijos darbuotojas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, mokinys, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ar patyčias, turi reaguoti ir jį stabdyti;

5.3. darbuotojai veiksmy imasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ar patyčias amžiaus ir pareigų:

5.4. kiekvienas gimnazijos bendruomenės narys geba tinkamai reaguoti patyčių situacijoje.

6. Tvarkoje vartojamos sąvokos:

6.1. **Patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

6.1.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, uėjimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.1.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.1.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.1.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.2. **Smurto ar patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis gimnazijos bendruomenės narių (ikimokyklinės ir priešmokyklinės grupių vaikų, mokinių, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

6.3. **Smurto ar patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų smurto ar patyčių atveju, visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

6.4. **Smurto ar patyčių prevencijos ir intervencijos stebėsena** – patyčių situacijos gimnazijoje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinių geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinių tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II. SMURTO, PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA GIMNAZIJOJE

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi gimnazijos direktorius, vaiko gerovės komisijos nariai, pagalbos mokiniui specialistai, auklėtojai, o ją vykdančią dalyvauja visi gimnazijos bendruomenės nariai.
8. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja direktoriaus paskirtas gimnazijos vaiko gerovės komisijos pirmininkas.
9. Auklėtojas išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja vaiko gerovės komisijos pirmininką apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus grupėje, klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III. PATYČIŲ INTERVENCIJA GIMNAZIJOJE

10. Visais įtariamų ir realių smurto bei patyčių atvejais tarp bendruomenės narių kiekvienas gimnazijos administracijos darbuotojas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas, mokinys reaguodamas:
 - 10.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ar patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;
 - 10.2. jei asmeniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar gimnazijos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);
 - 10.3. informuoja klasės auklėtoją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, elektroninių patyčių atveju pateikia išsaugotus įrodymus;
11. Auklėtojas gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, smurtą:
 - 11.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių/smurto atvejis;
 - 11.2. pasitvirtinus patyčių atvejui, užpildo patyčių registracijos žurnalą; toliau stebi situaciją, bendradarbiauja su vaiko gerovės komisijos pirmininku, pagalbos mokiniui specialistais ir informuoja apie pokyčius.
12. Mokyklos vadovas, gavęs pranešimą, kad mokyklos darbuotojas patiria smurtą ar patyčias ar pats smurtauja ar tyčiojasi, imasi atitinkamų priemonių atsižvelgdamas į esamą situaciją.
13. Visiems smurto ir patyčių dalyviams pagal individualius poreikius gimnazijoje teikiama pagalbos mokiniui specialistų, administracijos ar mokytojų pagalba.

14. Mokykla, vykdydama veiklas, orientuotas į smurto ir patyčių prevenciją, bendradarbiauja su tėvais, vietos bendruomene, savivaldybėse esančiomis įstaigomis ar organizacijomis, kitais suinteresuotais asmenimis.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Mokiniai, gimnazijos darbuotojai, mokytojai, pasirašytinai supažindinami su šia Tvarka.
 16. Tėvai su šia tvarka supažindinami per el. dienyną.
 17. Tvarka skelbiama gimnazijos internetinėje svetainėje.
-